

פניני הצדיקים

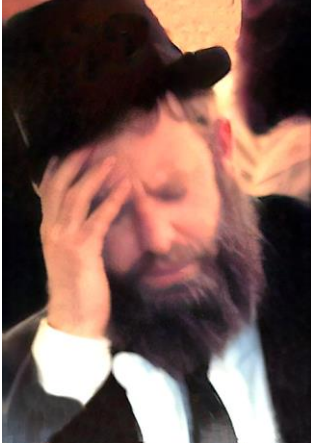
וזאת מעבת קבורתו של רב האי-גאון, צדיק ומשגב קדוש ונורא מאד, החסיד שבכוחו. הגאון הגדול לממשלת- התורה, ראש המדקדקים בלשון הקודש בעל ספר לחם-הביכורים, המקובל-האלוקי

שוכה לגלגל אלוהו הנביא בחקיו. מורנו ורבינו וטירת ראשנו, ראבי"ד מקודש לעיר גירבה וגלילותיה לפני מאה ששים ושתיים שנה,

היה מרו רבינו **שאל הכהן** בחיר ה' בן שרה זצוק"ל

אביו זקנו של הגאון רבינו **כלפון משה הכהן** זצוק"ל מאביד גירבה, אשר נבדע בעיר גירבה תומיה ביום ו' אייר שנת התר"ח, ושם נטמן, ועתה עצמותיו הועלו בקודש לארצנו הקדושה ארץ-ישראל נתמנו בחלקת הרבנים אשר במושב איתן בנגב, בערב שבת קודש ביום ט"ז טבת שנת ה'תש"ע

ת.נ.צ.ב.ח.א.

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים מגדולי הרבנים

24 שעות ללא פרסומות. ללא חדשות. ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרב מאיר אוירבך זצ"ל - נולד בעיירה דוברי שבמחוז קאליש בשנת ה'תקע"ה (1815). בהיות כבן 25 נתמנה לרב בעיירת מולדתו, דוברי. לאחר מכן כיהן במשך שבע שנים כרב בעיר קובל שבוואלין (אוקראינה). בשנת ה'תרט"ו (1846) נקרא לכהן כאב"ד בעיר קולו, בה ישב כתשע שנים בתפקיד זה. בשנת ה'תרט"ו (1855) עבר לקהילת קאליש, שם עסק ברבנות וגם במסחר. בשנת ה'תרי"ט (1859) עלה לארץ ישראל, וקבע את מקום מושבו בירושלים.

באותה תקופה הרה"ג שמואל סלנט היה צריך לנסוע מארץ ישראל, מינה את רבינו לעמוד במקומו בראש בבית הדין של הקהילה האשכנזית בירושלים, ולאחר חזרתו, השאירו את רבינו בתפקידו זה. ייסד את ישיבת "אהל יעקב". כ"כ שימש כרב ביה"כ בית יעקב (שבבית הכנסת חורבת רבי יהודה החסיד) אשר בו דרש תדיר, וכן היה נשיא מוסדות עץ חיים ובית הרפואה 'ביקור חולים' שהיה ממיסדיו. בסיועו נרכשה הקרקע שעליה הוקמה השכונה "מאה שערים", וכן השתתף בבניית 'משכנות ישראל', 'נחלת שבעה' ועוד. כמו כן קנה מהערבים מגרש גדול, שלימים היה לשכונת בית דוד. היה גם ממיסדי בית הכנסת ישועות יעקב. **בעל רוח-הקודש**. נפטר ב-ה אייר ה'תרל"ח (1878). ציונו בהר-הזיתים שבירושלים. חי כ-62 שנים.

אביו: ר' יצחק איציק (שימש כרב עיירת דוברי. מח"ס 'דברי חיים' ע"ש אביו). **אימו:** מרת הענא (אמו נפטרה בינקותו והוא לא זכה להכירה). **נשותיו:** מרת פרידא (בת ר' שרגא פייבוש- זיווג ראשון). מרת הנדל (בת דודו הגאון ר' מנחם אב"ד אוסטרווא- זיווג שני). **מרבתינו:** אביו, ר' יצחק איציק. סבו, ר' חיים (מח"ס 'דברי משפט'). **בנינו:** ר' שלמה, ר' משלם, ר' חיים. **מספריו:** **יאמרי בינה** - תולדות האמרי בינה.

בתקופת רבינו הצרות תכפו וכאשר ביקשו לרכוש קרקעות בארץ ישראל, צצו להם 'בעלי-בתי' חדשים מדומים אשר טענו לזכויותיהם בקרקע זו, ואת כולם היו מוכרחים לפצות. אחרת, השלטונות התורכיים לא היו מעבירים ב'טאבו' את הקרקע על שם הקונה. בסמוך למקום עליו נבנתה לבסוף מאה שערים, בחלקו של ביה"כ כולל 'בוקרשט', עמדה ביקתה בה התגורר מסינור גרמני, אשר ניהל פעילות מסינורית בסביבה. לאותו מסינור היה כרם גדול, ובו הועסקו פועלים ערביים. בין הפועלים היה אחד, אשר הייתה לו קרקע בשטחה של השכונה החדשה. כאשר נודעה למסינור עובדה זו, החל לשדל את הפועל ולהסיתו, שלא ימכור את חלקו ליהודים, מתוך חשש שמא היהודים יגלו את הפעילות המסינורית שלו. הוא אף הבטיח לו, שאם לא ימכור את חלקו ליהודים, יעלה את שכרו בעבודת הכרם בכפל כפליים.

אותו ערבי הבטיח למעבידו, שלא ימכור את חלקו ואף יניא את בני משפחתו מלמכור את חלקם באותו השטח. אולם בצנעה, נשא ונתן בפועל עם היהודיים ואף המריץ את קרוביו לעשות כמוהו, מאחר שהמחיר אותו ביקשו לשלם היה גבוה במיוחד. הגרמני הכיר את שכירו, וידע כי הבטחתו היא מן השפה ולחוץ, ולפיכך זמם לחסלו. יום אחד בהיותם בכרם באין רואה, הרג הגרמני את הערבי, וכיסה אותו בעפר. המסינור זה לא הסתפק בהריגתו, אלא אף הוציא שמועה, כי היהודים רצחו אותו מאחר שסירב למכור את חלקו בקרקע שבשטח השכונה. השמועה התפשטה, וכל אנשי הכפר הופיעו לפני המושל-הפחה ותבעו נקמה. הם דרשו, כי הרוצחים ייאסרו מיד, ואם לאו - יעשו דין לעצמם ויקיימו ברוצחים את 'גאולת הדם'. החשוד העיקרי בעיני הערבים, היה רבי יאשע ריבלין, אשר היה ידוע בפעילותו לבניין ירושלים.

המושל-הפחה, שידע והכיר היטב את עדת היהודים ואת ר' יאשע, הבין כי ידיהם לא שפכו את הדם וכי עלילת דם זו נרקמה על ידי חתרנים, הרוצים לקעקע את ייסודה של שכונת היהודים החדשה, אך מאידך גיסא חשש כי הערבים הזועמים יקיימו את איומם, אם לא ימצא הרוצח האמיתי. לפיכך שיגר שליח להזהיר את ר' יאשע ויעץ לו לברוח מן הארץ מחוסר אפשרות להגן עליו. באותה עצה היה גם הקונסול האנגלי. ר' יאשע הבין שעצתם נכונה, שכן האיום אינו איום סרק. הוא חיפש מקום מסתור ומצאו באחת מחורבות ירושלים. בנוסף, שכר יהודי ירושלמי, שנודע בפקחותו, בשם ר' יעקב דוד סלוטקין, שישמש כאיש-קשר וידאג לקיומו, וכן שיספק לו ידיעות על הנעשה והנשמע בעיר.

ר' יעקב דוד שמר את סודו כראוי, ומלבד כמה מגדולי ירושלים, לא ידע איש על מקומו של ר' יאשע. נדמה היה כאילו נבלע באדמה החדשה. אלא שכאן מצאו כמה קנטרנים, שעדיין לא השלימו עם תכניתו של ר' יאשע, הזדמנות להיפרע ממנו, והפיצו שמועה, אשר רבים האמינו בה, כי ר' יאשע ערק לחו"ל עם צרור כספה של החברה, והואיל והסוד נשמר, ותהום כל העיר. החברים ובני משפחותיהם צרו על 'ועד החברה' ותבעו את פרוטותיהם העשוקות, וכמעט שהצליחו לעולל את אשר לא עלה בידי הערבים. לנפץ את כל התוכנית לבנין 'מאה שערים'. ר' יאשע, שחשש שמא מקומו יתגלה, שיגר אגרת לרבינו, ר' מאיר אוירבך, ששימש אז כרבה של ירושלים, למען יעשה הכל כדי שהאמת תתגלה.

הגאון רבי מאיר אוירבך, הסתגר בחדרו, קיבל תענית על עצמו וביקש מהקב"ה לכונן את הישוב החדש ב'מאה שערים' למחרת יצא הרב מחדרו ושלח בידי משמשו להודיע לר' יאשע וכן ליתר חברי אגודת 'מאה שערים', שבטחונו חזק בה' **ושבתוך שבוע ימים תתגלה האמת, וכאור היום יצא משפטו של הרוצח**. מקובל היה רבינו כאיש קדוש, ומשום כך התפשטו דבריו חיש מהר בכל העיר, והציבור כולו נדרך בציפיה לראות, כיצד יפול דבר. יום הלך ויום בא, וכעבור חמישה ימים, בא המושל עם מלוויו לכרם הגרמני כדי לרכוש מעביו, שנודעו כמשובחים ביותר, כמנהגו מידי שנה בעונה זו. בבוא המושל לכרם, נוהג הגרמני מפני כבוד המלכות לקחתו לסיור למען יבחר את האשכולות העסייים והיפים ביותר.

לאחר שהמושל הצביע על הגפנים שישרו בעיניו, ציווה בעל הכרם לפועליו לבצור אותן ולהכנין לו, והמושל ומלוויו היו התיישבו באחת מפינות הכרם וממתינים עד שיימו הפועלים. לפתע, ניתר הפחה ממקומו וקרא: "מהו הריח הרע, שעולה בנחירי?". "ריח פגר הוא זה!", נענה אחר ממלוויו. ותוך כדי עמדו, הצביע הפחה על גבשושית העפר שממול. "מסתבר", קרא הפחה, "כי שינוי זה בנוף המוכר לי מזה שנים, הוא הביא את הריח הרע". כשהתקרבו החבורה לחזות בגבשושית מקרוב, הכה הריח בנחיריהם. "אחמד!", פקד על אחד הפועלים, "סלק גבשושית זו, ונראה איזה פגר מונח תחתיה!". לתדהמתם הרבה, גילה אחמד תוך דקות אחדות את גופתו של חברו הנעלם, שהכירו היטב, ואם לא די בכך, הרי עם גילוי הגופה מצא לידה גם מכתב, המיועד לבעל הכרם, ואשר כפי הנראה נפל מכיסו, בעת שהתעסק בהטמנת הגופה. לאור חשיפת ממצאים אלה שוב לא יכול היה הגרמני לעמוד בחקירתו של הפחה, הוא הודה בפשע הנתעב. או אז, **הורה המושל לתלות אותו**. לאחר שתלו את המסינור, יצא ר' יאשע ממחבואו, ואז נוכחו כולם לדעת, עד להיכן מגיעה קדושתו של הגאון מקאליש.

הגאון הרב יוסף מאיר ויס זצ"ל בעל ה"אמרי יוסף" מספינקא- נולד במונקאטש בשנת ה'תקצ"ח (1838). משחר ימיו הצטיין בשכלו החרף ועסק בתורה יחד עם אביו. אבי ומייסד שושלת לבית ספינקא. חברי בית דינו של הרה"ק צבי אלימלך שפירא (בני יששכר). לאחר פטירת ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב ראו בו כממשיך דרכו. רבים שיחרו לפתחו ונושעו. המוני חסידים מכל הונגריה ורומניה נהרו להסתופף בצילו. **נודע כבעל מופת. בעל רוח הקודש. גאון בנגלה ובנסתר.**

נפטר בו' אייר ה'תרס"ט (1909). חי כ-71 שנים. בהלווייתו השתתפו רבבות מתושבי חבל מרמרוש. השמועה על פטירת הצדיק הגיעה לעיירה 'שיעף' עוד לפני תפילת שחרית. הם גייסו על אתר את כל עגלות העיירה, בכדי לזכות להשתתף בהלוויה, וכאשר נוכחו כי אין מספיק עגלות לכל המעוניינים, החליטו לנסוע ב'משמרות'. חלק מהדרך, נסעו קבוצת התושבים, והיתר צעדו אחריהם ברגל. לאחר כברת דרך, התחלפו היושבים ביניהם, והצועדים עלו על העגלה. כך נסעו התושבים לסירוגין עדי הגיעם לספינקא. בשנת ה'תשל"ב (1972) הועלה ארונו על ידי נכדו האדמו"ר רבי יעקב יוסף מבית-החיים בספינקא לבית-החיים סגולה בפתח-תקווה. **העידו האנשים שהתעסקו בארונו שכל העצמות היו שלמות!**

אביו: ר' שמואל צבי (שימש כדיין במונקאטש). **אמו:** הרבנית צירל (בת ר' צבי הירש אסטרייך מדראהביטש). **מרבתי:** ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב. ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (החזזה מלובלין), דודו, יצחק אייזיק ווייס אב"ד סוואליווא (מחבר ספר "בית יצחק"), ר' מאיר איזנשטר (מהר"ם א"ש), ר' מנחם איזנשטר, ר' יחזקאל שרגא משינאווא (בעל "צרור החיים" מסעליש), ר' שלום מבעלזא, ר' חיים מצאנז, ר' מנחם מענדל מוויזניץ, ר' יצחק אייזיק יהודה יחיאל (בעל 'היכל הברכה' מקאמארא), ר' שמעלקא קליין מסעליש, ר' אליעזר צבי מקאמרא (בעל ה'דמשק אליעזר'). **נשותיו:** שלוש פעמים התחתן. בתו של הנגיד החסיד רבי מרדכי מבורשא (זיווג ראשון, נישא בשנת ה'תרי"ד), בתו של הנגיד רבי מאיר מראשי הקהל דמונקאטש (זווג שני, נישא בשנת ה'תרי"ח והשאירה שלוש בנות), הרבנית פעריל (בתו של ר' עזרא יעקב באש בזיווג שלישי- מגדולי חסידי צאנז),

בנו: ר' יצחק אייזיק (בעל ה'חקל יצחק' הי"ד, שימש כאדמו"ר מספינקא בעיירה סעליש- מאמו פעריל). **בנותיו:** הרבנית צירל (אשת ר' נחמן כהנא אב"ד ספינקא בעל ה'ארחות חיים'). הרבנית אלטא חנה (אשת ר' אברהם יקיר רובינשטיין ובזיו"ש אשת ר' יעקב משה מקאמרא), הרבנית מלכה (אשת ר' אביגדור פולאק מסיגעט). **מתלמידיו:** ר' דוד שפרבר (הגאון מבראשוב בעל "אפרקסא דעניא"), ר' חיים יעקב גאטליב (אבד"ק מיסקאל). **מספריו:** **יאמרי יוסף-** על התורה

על העובדה, כי הצדיק הושיע רבים מאחינו היהודים, חסידים המקושרים לצדיק מעידים ומספרים מניסיונם האישי. כמה וכמה פעמים אירע שנכרי מסוים גוי פשוט או "פריץ" ממשפחת אצילים התנכל ליהודי שכנו בצורות שונות, מי שניסה לערער את פרנסתו, ומי שניסה להסיג את גבול אדמותיו, או להלשין עליו שקר באוזני השלטונות כדי לסבכו בפלילים. אולם, משבא היהודי לספינקא והגיד צרתו לפניו, בעל פה או בקוויטל (פתק), נכנס רבנו בעובי הקורה ועשה מה שעשה, כדי שהגוי לא יספיק לבצע את זממו. **היו מקרים, שתלש מן הקוויטל את שם הגוי וקרעו לגזרים, או שרף את הנזיר בשלהבת הנרות, שדלקו על שולחנו בעת שקרא הקוויטל'ך, ואחר כך נודע, שבאותו זמן גבתה מדת הדין את שלה מן הנכרי הרשע, וירווח ליהודי שהיה מופקר לאימויו, לביזה ולמשיחה.**

מעשה שסיפר הגה"ק רי"צ דושינסקי זצ"ל ביהודי מעיר גלאנטא, שרכש דירה מגוי במחיר נמוך, אולם כעבור זמן התחרט המוכר וביקש לבטל את העסקה. אחרת, איים על הקונה, **יהגה אותו מן המסילה.** הלך האיש וסיפר את הדברים לפני הרב דמתא, הגאון רבי יוסף צבי דושינסקי זצ"ל שיעצה לפנות בעניין זה לעזרתו של ה"אמרי יוסף". קם הלה ונסע לספינקא וסיפר בחרדה, שחיינו אינם בטוחים מפני תיגרת ידו של הגוי הרשע. אמר לו רבנו: **"חייך אינם בטוחים? חיינו של הגוי אינם בטוחים!"** חזר האיש לביתו, ועוד בהיותו על אם הדרך, הגיעה אליו שמועה, שאותו גוי כבר איננו בחיים.

פעם אחת בא אצלו רב אחד, שהיה נוסע לקבץ מעות, וקיבלו רבנו בסבר פנים יפות וקרבו מאד-מאד יותר מהראוי לו, וסעד עמו את ארוחת הערב בלילה, ובבוקר השכים הרב ההוא להתפלל, וגם רבנו זרז את עצמו והתפלל קודם הזמן הקבוע לו, ואחר התפילה סעד עמו ביחד והשתדל בעדו שיהיה לו ממון, וזאת אף על פי שהיה לו אז שיעור קבוע ללמוד וסעודתו הייתה בכל יום בחצות, מכל מקום ביטל הכל בשביל כבוד הכנסת אורחים. ושאל אחד מהמקורבים: **"הלא הרב הזה אינו ראוי אף לחצי הכבוד?"**, והשיב לו רבנו, שהוא בעצמו היה צריך פעם אחת למעות לצורך מצווה, והיה נוסע לקבץ בעיירות וכפרים, ובא לעיר שהרב ההוא היה דר שם, והלך אל הרב הזה וביקש אותו, שיעשה לו השתדלות, **ולא קם ולא זע ולא כיבדו לישוב, ואף טובה לא רצה לעשות לו,** ומסתמא היה לו תרעומת עליו, וכיוון שבא הרב אליו היה חושש לנפשו, שמא מחמת התרעומת שבלבו לא יקרבו כראוי ויהיה בזה חשש נקימה ונטירה ח"ו, על כן כיבדו יותר ויותר מן הראוי לו.

יהודי אחד שלא זכה לפרי בטן הגיע אליו בשבוע של פרשת שמות. בקריאת התורה בשבת בבוקר הפתיע הרה"ק ה'אמרי יוסף' ואמר לגבאי להעלות את היהודי לתורה בקריאה הראשונה השייכת לכהן, על אף שהיה ישראל. הרה"ק שהיה הבעל קורא סיים את הקריאה ב'ותחיין את הילדים' כשהוא מברך את העולה האורח בברכה זו. **לשנה הבאה בפרשת שמות חבק היהודי פרי בטן.**

הצדיק הרב רפאל בנימין לוין זצ"ל - נולד בי"א כסליו ה'תרפ"ה (1924) בירושלים. למד בישיבת 'עץ חיים', והיה מקורב לראש הישיבה, הגאון הרב איסר זלמן מלצר. לאחר מכן למד בישיבת חברון, ומשם עבר לישיבת לומז'ה בפתח תקווה. לאחר נישואיו למד בישיבת מיר בירושלים. כאשר ייסד אביו את ישיבת 'בית אריה' התמנה רבינו כמנהל רוחני ושימש בתפקיד זה עד פטירתו. כמו כן שימש כדיין בבית הדין של הפרושים בירושלים, מייסודו של הגאון הרב שמואל סלנט זיע"א.

כבר בצעירותו היה יד ימינו של אביו וסייע בפעילויות החסד השונות. נהג להתלוות אל אביו בביקוריו התכופים בבתי חולים ובבתי סוהר, אצל אסירים, חולים ואלמנות. לאחר פטירת אביו המשיך במנהגו לבקר חולים ומוכי גורל. **כל ראש שנה נהג לתקוע בשופר בבית החולים למצורעים בשכונת טלביה.** במשך שנים רבות מסר את השיעור היומי בבית הכנסת 'זהרי חמה' בירושלים. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות. נפטר ב- ו' באייר ה'תשס"ב (2002). חי כ-78 שנים. ציונו בבית הקברות סנהדריה בירושלים.

אביו: הצדיק הרב אריה לוין (המכונה 'אבי האסירים'). **אימו:** מרת ציפורה חנה (בת ר' דוד שפירא- רב בקוונא). **מרבותיו:** הגאונים אביו, ר' אריה. ר' איסר זלמן מלצר. **אשתו:** מרת הענא ליבא אהובה (בת ר' חיים שרגא פייבל פרנק, רבה של שכונת 'ימין משה'). **ילדיו:** אב לחמישה בנים וחמש בנות. ביניהם: ר' דוד, ר' יעקב. **מחתניו:** הגאונים ר' יוסף קרויזר (בן ר' זונדל, מח"ס 'אור החמה'), ר' דוד יהודה בורשטיין (בן ר' שלמה, מייסד וראש ישיבת 'בית שמואל' בחדרה). **מספריו:** **תפארת רפאל**- סיפורים והנהגות אודותיו.

הרשל"צ הרב המקובל מרדכי אליהו זצ"ל אמר בהספד שנשא עליו, שאי אפשר להעריך את כל גדולתו של רבינו, מרוב שהיה צדיק נסתר. והוסיף: "כשדיברתי עם אנשים שהכירוהו מקרוב, **טענו שידע דברים מראש, ושידיעה זו התבררה רק בדיעבד, כשיחזרו את דבריו.** כשנכדו התארס וסיפרו לו שהחתונה נקבעה לסוף חודש אב, רק חיך חודש ואמר 'אלף-בית', ראשי תיבות של- בא אלול. **נזכרו בזה רק כשלא הסתדר לערוך את החופה בסוף אב והיא נדחתה לתחילת אלול!**

פעם הגיעה אליו אישה צעירה שחלתה במחלה ממארת ל"ע. רבינו אמר בכאב: "מה אנחנו יכולים לעשות שנקטפים מאיתנו אנשים צעירים". אבל אז הוסיף פסוק תמוה שקשור לשמחה. זמן קצר לאחר מכן נפטרה החולה, אבל אחותה הצעירה נישאה לאלמן. כעת היו דברי רבינו ברורים לכל.

ויפר הרב אפרים הולצברג, שזכה לשמש את רבינו, יום אחד נסעו אל מרן הגרי"ש אלישיב. הסביר לו ר' רפאל את מהות הנסיעה: "לאחותי (הרבנית אלישיב) יש שכנה אלמנה, שכבר זקנה מאוד ויש לה בן יתום שצריך לדאוג לו, הוא כבר בן חמישים אבל הוא לא בריא במאת האחוזים, והולכים אנחנו לפגוש את אותו הבן". כשהגיעו, הבן ראה את שניהם וצעק לעבר ר' אפרים: "אני רוצה שאתה תהיה הרב שלי, לא הוא!".

אמר לו ר' אפרים: "לא כדאי לך, אני יהודי פשוט, אבל ר' רפאל – תראה איזה זקן יש לו... כל כך ארוך, כדאי לך, שהוא יהיה הרב שלך". וכך שכנע אותו. מה זה אומר, שהוא הרב שלו? היה מגיע לבקר אותו פעם בשבוע, לומד איתו קצת משניות ורואה אם הוא צריך משהו. לאחר שרבינו נפטר, ה'תיק' נפל על ר' אפרים.

"יום אחד הייתי צריך להיכנס לבית הכיסא וחשכו עיניי, תוהו ובוהו וחושך על פני תהום!". "תביא אקונומיקה", צעקתי, והתחלתי לשפשף את כל השירותים, ותוך כדי שאני על הברכיים אני שומע מאחורי את אותו יתום בוכה בכי תמרורים. אמרתי לו: "אני הוא זה שצריך לבכות, לא אתה! על מה הבכתי?". ענה הבן: "**אתה עושה את זה רק פעם בחצי שנה, ר' רפאל עשה את זה כל שבוע!**" (תפארת רפאל)

לעל זהירותו המופלגת של רבינו בענייני ממונות מסופר המעשה הבא: לאחר שהתמנה רבינו לרבה של שכונה בירושלים (שכונת רוחמה), היה שולח את בנו, ר' דוד, מדי חודש בחודשו עם מעטפה סגורה וביקש ממנו למסור אותה לאדם מכובד מתושבי השכונה. במשך שנים רבות לא ידע בנו מה טיבה של מעטפה זו. אולם לימים התגלה לו הסוד: לרבי רפאל נודע, כי אותו אדם טוען - מחמת חשבונות שונים - שהוא היה צריך להתמנות לרבה של השכונה, ולא רבי רפאל. **על כן החליט רבינו בגודל חסידותו, להפריש סכום נכבד מהמשכורת שמקבל, לאדם זה, כדי להפיס את דעתו. וזאת למרות העובדה שבאותן שנים חיו הוא ומשפחתו בדוחק רב ובצמצום גדול.**

פעם, בעת שמחת נישואי אחד מנכדיו, הופיע רבינו לחתונה ללא שטריימל לראשו. למרות שהיה רגיל בחתונות צאצאיו, בהן לבש החתן שטריימל, להופיע אף הוא לשמחה עם שטריימל. לפליאת אחד מנכדיו על כך, השיב לו, כי אחד הסבים בחתונה אינו חובש שטריימל, ולכן בא כמוהו עם מגבעת לראשו, שכן אם היה בא עם שטריימל, היה מרגיש הלה, שלא בנוח כאשר כל המחותרים חוץ ממנו, חובשים שטריימל לראשם...

לא פעם אמר רבינו בהשתאות לאנשים שהגיעו אליו לבקש ברכה: "אינני יודע למה אתם באים אלי. אבי היה אדם גדול, אבל הברכה שלי היא כברכתו של כל יהודי. נו, מילא, אם כבר הגעתם, תקבלו את ברכתו של יהודי פשוט ותתנו צדקה בחוץ ובעזרת ה' תברוכו". ורבים העידו כי ברכתיו התקיימו.

כשהיה הולך ברחוב היה נוהג להקדים שלום לכל אחד, קטן כגדול, בין אם הכיר אותו ובין אם לא הכיר אותו, בענוה יתירה, והכל מתוך כבוד הבריות ואהבת הבריות שפעעו בקרבו. כאשר היה יושב במקומו בבית הכנסת לפני התפילה, היה מתרומם מעט ממקומו עבור כל אחד ואחד ממתפללי בית הכנסת כשנכנס, כדי לכבדו. (תפארת רפאל)

הגאון המקובל הרב שאול הכהן אברי"ש זצ"ל- נולד בשנת ה'תקל"ב (1772) באי ג'רבה (דרום תוניס). משפחתו מיוחסת עד רבי ישמעאל כהן גדול (אברי"ש ר"ת- אני בן רבי ישמעאל) ולמעלה בקודש עד עזרא הסופר. בצעירותו למד אצל הרב צמח הכהן (מח"ס 'נאוה קדש'). נודע כשקדן עצום. לאחר נישואיו פתח חנות בשוק ובה עבד כמוכר. את שאר היום הקדיש ללימוד תורה. התמנה לרב ראשי ברובע אלחארה הצגירה (רובע הקטן) של ג'רבה.

בתקופת כהונתו, התמסר מאוד לאנשי הקהילה, ונסע לצורכם עשרות פעמים לעיר תוניס. תיקן תקנות רבות וביטל מנהגים פסולים. הרה"ג ר' ישועה בסיס (הרב הראשי של העיר תוניס) כינה את רבינו: **שאול בְּחִיר ה' (שמואל ב' כא, ו) ואף עמד בפניו. בתחילה היה עשיר גדול וגמל חסד עם כולם. בערוב ימיו התנסה גם בניסיון העוני וכן נוספו עליו**

חולאים. רבינו קיבל את הכל באהבה והמשיך לשקוד על תלמודו. הצטיין במיוחד בחכמת הדקדוק. בקי בתורת הנסתר והנגלה. מלומד בניסים. זכה לראות את אליהו הנביא. כיום נותר חדר קיר קטן וכיסא שבו נהג רבינו לשבת על התורה ונהגו החולים והזקוקים לרחמים להיכנס לשם ולבקש ישועות. נפטר ב-ו' אייר ה'תרט"ח (1848) ונקבר בג'רבה. חי כ-76 שנים. עצמותיו הועלו והוא נקבר במושב איתן בעש"ק, ט"ו טבת ה'תש"ע (2000).

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת שרה (בת הרה"ק המלוב"ן ר' מרדכי הכהן -מדייני ג'רבה). **מרבותיו:** הגאון ר' צמח הכהן (מח"ס 'נאוה קודש'). **מספריו:** **ילחם הביכורים**- חכמת הדקדוק **•בגדי כהונה ונוכח השולחן-** על שו"ע **•יד שאול-** על התנ"ך **•קרני רמים-** על פירוש רש"י ורא"ם לתורה **•בינה לעיתים-** חכמת העיבור **•ערבי פסחים-** על הגדה של פסח **•שפתי דעת-** פירוש על הסליחות **•נתיב מצותיך-** פרושים לאזהרות לחג השבועות **•שי למורא-** פירוש על תפילת ימים הנוראים.

בהיותו צעיר לימים למד אצל הגאון רבי צמח הכהן זצ"ל (מח"ס 'נאוה קדש'), והיה מתמיד גדול בלימוד התורה הקדושה. גם אחר ששב לביתו מהישיבה, היה חוזר על תלמודו לפני רבו בשקידה עצומה. באחד הימים, התקשו התלמידים ורבים בדברי התוספות. זמן רב ניסו להבין את הדברים- ללא הועיל. הגאון רבי צמח שהכיר וידע בכושר העיון של תלמידו רבי שאול, ביקש ממנו בתום השיעור כי ימשיך עוד להעמיק חקר ולעיין היטב בקושיא, אולי בורא עולם יעזור לו למצוא את הפיתרון. פנה הנער לפינה מיוחדת בישיבה, בה היה מתבודד דרך קבע ומעיין היטב באין מפריע, צלל לעומק דברי התוספות, אימץ מוחו שוב ושוב עד כלות כוחותיו, אך לקושיא לא מצא תשובה.

משלא עלה בידו דבר, יצא להפיג את צערו בין עצי הירק אשר בחצר. "אולי באוויר הצח, יפתח מוחי ובורא עולם יאיר את עיני", סבר. המשיך הנער השקדן ביתר שאת וביתר עז, לנסות להבין עומק דברי רבותיו התוספות, וכך חלף זמן רב ללא הועיל. והנה לפתע ראה את רבו עובר לפניו. הנער קם לכבוד הרב. הגאון פנה אליו ושאל: "האם עלה בידך, בני, להבין את דברי התוספות?". אולם רבינו השיב בצער: "עמלתי רבות, ממש עד לרגע זה, אך לצערי הרב עדיין לא זכיתי ליישב את דבריהם", כשדמעות בעיניו.

טפח הרב על שכמו, התיישב לצדו וביאר לו את דברי התוספות. רבינו הודה לגאון ר' צמח ושמחה רבה מלאה את ליבו. לעת ערב, כאשר שב ללמוד לפני רבו, העלה הרב שוב את הקושיא העצומה בדברי התוספות. הנער שאול סבר כי רבו מתכוון לבחון אותו האם הבין כפי שצריך את אשר ביאר לו לפני מספר שעות. פתח את פיו והחל לפרש ולבאר את דברי התוספות בדיוק כפי שהסביר לו רבו.

כאשר שמע הרב את הפירוש, התפעל מאוד כיצד הצליח תלמידו להגיע בכוחות עצמו לפירוש האמיתי. רבנו מצדו תמה לפרש ההתרגשות, ושאל בהצטנעות: "הן אך לפני שעות ספורות, הרב הוא זה שפירש לי כך בטוב טעם ודעת, ומה איפוא פשר ההערכה?!". שמע רבו ופליאתו התעצמה, שכן ידע בבירור כי מעולם לא פירש לו כך. "בטוחני", פנה הרב לתלמידים, "כי אליהו הנביא זכור לטוב בכבודו ובעצמו, הוא זה שנראה לו בדמותי. למרות שבדרך הטבע לא היה בכוחו להגיע לביאור הנכון שהוא עמוק עמוק מי ימצאנו, בכל זאת כיון שראה ה' כמה יגיעות יגע כדי להגיע אל האמת בדברי התוספות, סייע בידו ופתח לו פתח כפתחו של אולם".

רבינו כידוע כיהן כרבה של ג'רבה, וכמו לכל אנשי אמת, גם לו קמו כמה אינשי דלא מעלי מראשי הקהל, שהיו מיצרים את דרכו ומבטלים תקנותיו. אחד מהם היה אדם קל דעת מראשי הקהל, שבכל פעם שהיה הרב מתאסף עם ראשי הקהל לתקן דבר מה לטובת הקהילה, היה הלה מופיע בכינוס, וברוב חוצפתו ועזותו, בז לדברי הרב, מתנגד לכל דרישותיו ומפר את תקנותיו. הוא לא היה מסתפק בכך, אלא היה משמיץ את הרב, טופל עליו עלילות דברים, וכותב כנגדו דברי בלע שקריים. נכנסו גאוני תונס לעובי הקורה, ויצאו במכתב חריף נגד אותו רשע וחבריו, אך כל זה לא הועיל, והוא לא סכר את פיו.

פעם אחת, ביקש הרב לגדור פרצה גדולה בחומת הדת, אך לא רצה שאותו רשע נרגן, יבוא ויפריע. מה עשה? נועד עם ראשי הקהל לבוא ולהתאסף בזמן מוקדם, בטרם יבוא אותו האיש, כדי שיתוקן הדבר ללא ידיעתו והפרעתו. אך מעשה שטן הצליח, והלה התייצב בזמן האסיפה, ובעזותו הרבה הביע כדרכו התנגדות לדברי הרב. משראה כך הרב, גער בו "עד מתי תהיה לנו למוקש?!". אך אותו רשע המשיך ברוב חוצפתו להתריס כנגדו.

משנוכח הרב, כי אין בלבו של האיש מקום וערך לדבריו, חשש לכבוד התורה, קם וקרא לכל הנאספים: "אבקש מכל הכהנים הנמצאים כאן, שיצאו יחד עימי!". תמהו הכהנים לבקשתו, אך שמעו לדבריו ויצאו, וגם הרב שהיה כהן יצא עמם. והנה מיד לאחר שיצא אחרון הכהנים, נפל אותו עז פנים במקום ומת. הבינו הכל כי הקב"ה תבע את עלבונו של רבי שאול, ונחרדו לראות מהו גודל עוון ביזוי תלמידי חכמים! (מעובד מתוך מאמר שכתב ידידי ורעי, הרב עובדיה חן)

הרה"ק רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל מסאפרין שבקאמארנא זצ"ל- נולד בסאמבור (עיר המחוז של הכפר סאפרין) ב-כ"ה שבט ה'תקס"ו (1806) לאחר שנים רבות של צפיה להוריו ולאחר שאביו הגיע לשנות העמידה. בהיותו כבן שתיים-עשרה שנים התייתם מאביו. התחיל ללמוד ביחידות את ספר הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל מגיל שש והיה בקי בהם עוד בטרם נכנס לעול תורה ומצוות. גאון בנגלה ובנסתר.

בהגיעו ל'חווה מלובלין' הציע הצדיק את בת זוגתו לחמיו באומרו שהחתן יאיר את העולם. כשקרא החווה מלובלין את התנאים, אמר מספר פעמים 'עלי הכהן' ולא הובנו דבריו רק לאחר פטירת הצדיק ביום פטירת עלי הכהן. לאחר נישואיו למד מספר שנים בהתבודדות בפינטשוב. גאון אדיר בנגלה ובנסתר. עזר רבות לעניים, עודד נשברי לב. בשנת ה'תקצ"ב עבר לעיר קאמרנא ושם הקים ישיבה והרביץ שם תורה לאלפים. בעל רוח-הקודש. אלפים שיחרו לפתחו ונושעו.

העיד על עצמו (במגילת סתרים) שבהיותו כבר כבן שנתיים עד חמש השיג מראות נפלאות ואף את רוח-הקודש. דודו בירך ממנו שיסתלק ממנו רוח-הקודש עד גיל שלושים כיוון שמדרגות אלו מזיקים לו בגיל זה לעבודת הבורא. בהיותו כבן שלושים סירב לדודו להחזרת המדרגות.

נפטר ב-י' אייר ה'תרל"ד (1874) לאחר חצות לילה. ביום פטירתו נשאל ע"י נכדו מדוע הוא רועד בכל גופו. וענה כי בקרוב יצטרך לתת דין וחשבון לפני הקב"ה. **בהלווייתו ירד שלג כבד על אף שמדובר באמצע הקיץ.** ציונו בקאמארנא ואוהל נבנה על ציונו. חי כ-68 שנים. בנו, ר' אליעזר צבי המשיך דרכו.

אביו: הרה"ק רבי אלכסנדר סנדר (בעל ה'מעשה שלום' ר' יצחק הוא בנו יחידו).

אמו: הרבנית חנה (בת הגה"ק רבי יעקב משה). **אשתו:** הרבנית גיטל (נישא בשנת ה'תקפב עם בתו של הרה"ק ר' אברהם מרדכי הורביץ מפינטשוב). **מרבותיו:** דודו, רבי צבי הירש מזידיטשוב. אביו, ר' אלכסנדר. סבו, בעל ה'פרי חיים', ר' משה צבי מסאווראן. **חברותא:** ר' שלמה יוסף מסטאשוב. **ילדיו:** ר' אליעזר צבי מקאמרנא, הרבנית הינדא שרה (אשת ר' מנשה יעקב קלינבערג אביהם של אדמור"י בית זאלושיץ). **מספריו:** **היכל הברכה-** על התורה **יעשירית האיפה-** פירוש על תורת כהנים **מצוות העומר-** ביאור עפ"י הסוד **פני זקן-** פירוש על סדר שקלים ירושלמי **ינדבת פי-** על מסכת קינים **דרך אמונה-** על י"ג עיקרי אמונה עפ"י הסוד **ינצר חסד-** על מסכת אבות **אדם ישר-** סגולת ותפילות לזמן מגיפה **ינתיב מצותיך-** אמונה ומוסר **אוצר החיים-** על תרי"ג מצוות **מעשה ארג-** על ירושלמי סדר זרעים וטהרות **יעצי עדן-** על כל המשניות **יכתם אופיר-** על מגילת אסתר עפ"י הסוד **יזוהר חי-** פירוש על הזוהר הקדוש **מגילת סתרים-** תולדות חייו **מעשה השם שלחן הטהור-** על שו"ע אורח חיים.

בעת שנקרא בנו של רבינו, הגאון הקדוש 'שר בית הזוהר', ר' אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל ה'דמשק אליעזר', להתייצב לצבא, והיה צריך להתייצב ברידיק הסמוכה לקאמרנא, ונכנס להתברך אצל אביו- רבינו. **ברכו אביו הקדוש שלא יאונה לו כל רע ולא ייקחו אותו לצבא,** ונכנס אחריו עוד בחור אחד מחסידי קאמרנא שנקרא להתייצב גם כן עימו באותו העיר ובאותו הזמן, והתחנן לפני רבינו, שיבטיח לו גם כן שינצל מציפורני הרשעים, ועל כך אמר לו רבינו הקדוש: **"בעזרת השם יחד עם בני תשתחרר מעבודת הצבא"**. כשהתייצבו שניהם לפני הרופאים הוכרו כבריאים וכשירים לשרת בצבא, והיה שם נציג הצבא מקאמרנא, וראה, שברצונם לקחת את בן הרב לצבא, השליך עצמו על הארץ וצעק, שירחמו עליו שישחררו את בן רבינו מהצבא, שמפחד שרבינו הקדוש ישרוף אותו בהבל פיו, **ובכה וצעק שמוכרחים לפנים משורת הדין לעשות את הדבר הזה, אנשי הצבא, שראו זאת קרעו את הדף מהספר, שהיה כתוב בו שכן רבינו כשיר לצבא, ובאותו הדף מהצד השני היה כתוב, הבחור השני שבא עימו מקאמרנא, ויצאו שניהם לחופשי, כהבטחת רבינו.**

○ יפר הרה"ק ר' ישראל דוד ניוואנער: זקן זקני היה עשיר. פעם אחת נסע בימות החורף לקאמרנא לרבנו הקדוש, וכיוון שלא באו אז חסידים לשב"ק, היה בית הצדיק ריק מכול, והביא איתו זקן זקני עגלה מלאה כל טוב, עצים ומיני מאכל. כשראה הרה"ק מה שהביא, אמר לו: **"החיית אותי, איזה ברכה אתן לך?"**. אמר לו זקני: **"אריכות ימים"**. אמר לו הרה"ק: **"תחיה מאה וחמש שנים"**. וכן היה, **שחי מאה וחמש שנים בדיוק!** כשהיה בן מאה ושתיים שנה חלה בחולי הריאה רח"ל, וביקר אצלו הרופא. כשראה הרופא, שהוא בן מאה ושתיים, רמז כמי שאומר, הלא הוא זקן כל-כך, אמר זקני: **"לא, לא, יש לי לחיות עוד שלוש שנים"**.

הרה"ק ר' שלמה יוסף קרא ז"ל, מחסידי קאמרנא, היה מחשובי הנגידים במונקאטש, ומסופר כי פעם קם לו מתחרה גוי, **שפתח חנות בגדים מפוארת מול בית מסחרו המפואר,** והלה הצליח למשוך את רוב הקונים שלו. לאחר שאשתו הפצירה בו, נסע אל רבנו לפורים, להזכיר את הצרה שהייתה לו. כשישב הצדיק בסעודת פורים, והייתה בדיחא דעתיה. נענה ואמר: **"שלמה יוסף, עליך להעמיד כמה מדות גדולות של מי דבש עכשיו, כי כעת הייתה מפלה גדולה לאותו גוי שהתחרה עמך, כי ירה בעצמו ונהרג"**. ואכן כשחזר לביתו, **נודע לו, כי באותה שעה שרבנו א"ל מה שאמר, היה המאורע המופלא הזה, כן יאבדו כל אויבך ה'.**

○ יפר הרה"ק מהרח"י מקאמרנא: כאשר היה רבנו אחר נישואיו, נסע פעם דרך אפאטש הסמוכה לעיר קליינווארדיין בהונגריה, והתאכסן בבית יהודי אחד, שהציע בשבילו מטה נקיה עם סדינים חדשים, מיד בשכבו הרגיש רבנו, כי המצע אינו בחזקת טהרה, לא ידעו אנשי הבית את פשר הדבר, כי לא השתמשו במטה הזאת משכבר הימים, **עד שנזכרו שלפני ארבעים שנה שכבה עליה עו"כ.** מכיוון שנודע להם, שרבנו הוא בעל רוח הקודש, התחילו מביאים אליו פדיונות ופתקאות, אז התחיל בהונגריה ראשית התגלותו.

האדמו"ר הרב דוד טברסקי זצ"ל מטאלנא - נולד כבן שישי בשנת ה'תקס"ח (1808) בצ'רנוביל. נקרא על שם סבו (מצד אמו) ר' דוד לייקס. עוד בצעירותו סופרו אודות חריפותו ופיקחותו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תקצ"ז (1836), החלו כל שמונת בניו לשמש באדמו"רות. בתחילה קיבל רבינו את הנהגתו של אחיו רבי אהרן טברסקי, אך לאחר כעשר שנים פנו אליו חסידים שיקבל על עצמו אדמו"רות, ואף אמו ציוותה עליו לעשות כן. לאור זאת, החל לכהן כאדמו"ר בוואסילקוב הסמוכה לקייב וחסידים רבים נסעו לחצרו, שם ישב במשך כ-15 שנים. נחשד על ידי השלטונות במרידה וסבל מרדיפות בעקבות מלשינים שקנאו בו. בשנת ה'תרי"ב (1851) עבר לטאלנא שבדרום אוקראינה. ייסד את חסידות טאלנא והיה האדמו"ר הראשון שלה. שם גדלה חצרו ואלפי חסידים נסעו אליו. נהג לנסוע מעיירה לעיירה ולחזק את היהודים. מסופר כי הגיע לאודסה שהייתה עיר של משכילים-הפך אותם למאמינים. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים.**

בשנת ה'תרל"ח (1878) עבר לגליציה והתגורר בברודי. לאחר כשנה וחצי חזר לאוקראינה. רבינו ביקש מחסידיו לבוא לשבת שלפני הבר מצווה של נכדו (וממלא מקומו). בשבת זו קראו בתורה את פרשת אחרי מות. רבינו תמיד הקפיד לא לעלות לתורה בשבת זו, אך בפעם זו ביקש לעלות לתורה ואכן באותו יום התבקש לבית-עולמו. נפטר ב-י' באייר ה'תרמ"ב (1882). ציונו בטאלנא. חי כ-74 שנים. נכדו רבי מנחם נחום, הוכתר לממלא מקומו. גם בעיר זו סבל מהלשנות והאוהל על קברו הוסר בצו השלטונות מפני שהיה מפואר מדי.

אביו: האדמו"ר ר' מרדכי טברסקי (המגיד מצ'רנוביל). **אמו:** מרת פייגא (בת ר' דוד לייקס תלמיד הבעל שם טוב ושימש כרב בעיר באר). **סבא (מצד אביו):** האדמו"ר ר' מנחם נחום מצ'רנוביל (בעל 'מאור עיניים'). **סבתא (מצד אביו):** מרת שרה (נכדת ר' יצחק שפירא, רב בלובלין). **סבא (מצד אמו):** ר' דוד לייקס. **מרבתי:** ר' יעקב ישראל מצ'רקס (אחיו), ר' אברהם יהושע השיל מאפטא (האוהב ישראל). **אשתו:** מרת ינטע דבורה (בת ר' ישראל אברהם מצ'רני-אוסטרהא בן ר' זושא מאניפולי וחתנו וממלא מקומו של ר' זאב וולף מצ'רני-אוסטרהא. בגיל 5 התארס ובגיל 13 נישא).

בנו: ר' מרדכי (נפטר בחיי אביו בשמת ה'תרל"ז [1878]). מספר בנים נולדו לו בעיר וואסילקוב ונפטרו סמוך ללידתם). **מתלמידיו:** ר' מרדכי דב מהורניסטייפול (בן אחיינו). **בנותיו:** מרת חיה (נישאה לר' מנחם נחום טברסקי מטריסק בריסק), מרת שיינדיל (נישאה לר' מנחם נחום טברסקי משפיקוב), מרת ציזע (נישאה לר' חיים מאיר הלפרין מברדיצ'ב ובזיווג שני נישאה לר' מרדכי טברסקי מרחמסטריווקה). **מספריו:** **ימגן דוד** - על התורה **ברכת דוד** - על התורה **ינסת דוד** - ליקוט דברי תורה וסיפורים אודות הצדיק.

פעם רבינו נסע דרך למקום מסוים, וביקשו ממנו שיקדש את בית החיים וכבר היה מאוחר ורבינו מיהר ולא יכל להתעכב זמן רב. שאל רבינו: "מי היה הנפטר האחרון?". הצביעו לעבר הציון ורבינו ניגש לשם ואמר: "הרי הנפטר האחרון זה יחוס, ומה אכפת לו להיות מיוחד שנה?!". לא הבינו את דברי רבינו אולם באותה שנה לא נפטר שום אדם באותו עיר ורק אז הובנו דבריו. (כ"ק מרן אדמו"ר מהרי"ט מרחמיסטריווקא זצוק"ל מוצש"ק פר' אמור ה'תשנ"ה "מעין הברכה", ניסן תשס"ג, עמ' ל')

פעם הגיעו לפני רבינו אב ובנו והם היו אנשים פשוטים, וביקש האב ברכה עבור בנו שנקרא לזימון לצבא שישתחרר ולא יגייסו אותו. הביט רבינו בפני הבחור שהיה גבוה קומה ורחב מידות, בריא וחזק, ושאלו: "האם למדת בחיירך?" - ענה הבחור: "לא", שאלו שוב רבינו: "אבל מעט תורה, אתה יודע?", ענה הבחור - "לא", ושאלו עוד: "ולתפלל, אתה יודע?", וענה שוב הבחור - "לא", ואמר לו רבינו: "שתהיה לך נשיאת חן אצלם כמו שנשאת חן בעיניי". וכך היה שלמרבה הפלא הרופא הצבאי שבדק אותו פסל אותו מגיוס נתן לו מסמך המשחרר אותו משירותו הצבאי (הרה"ח ר' נחום גולדשמיט ז"ל).

יספר הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל: "הכרתי יהודי באנגליה אשר שמו רבי גרשון שוורץ, שהיה זקן מופלג ונפטר בגיל מאה ואחת עשרה שנה! וכששאלוהו: "במה הארכת ימים?". סיפר להם שזכה לאריכות ימים מברכתו של כ"ק האדמו"ר רבי דוד טברסקי מטאלנא זצ"ל. ומעשה שהיה כך היה: כאשר היה ילד קטן בגיל שש שנים, התעוררה בבית הכנסת אשר בו התפלל, שאלה בכשרות ספר התורה.

קרא לו רבינו לבא ולראות את אותה האות... ומתוך שאמר את האות הנכונה הכשירו את ספר התורה להמשיך לקרוא בו. או-אז פנה אליו רבי דוד מטאלנא ואמר לו: "כשם שאתה הסבת לי עונג ונחת רוח שהספר תורה כשר, כך אני צריך לשלם לך כגמולך הטוב. והנני מברך אותך שיהיו לך חיים טובים ובריאים ואריכות ימים!". וסיפר האיש שמעולם לא הלך לרופא... (בית ומנוחה)

יספר הרה"ק מהרי" מפשווארסק זצ"ל: הרה"ק רבי דוד מטאלנא זצ"ל נהג לומר דברי צחות, פשוטם כמשמעם. פעם שאלו אחיו הרב המגיד מטריסק על דרכו בזה, ואמר לו רבי דוד: "אינני אומר דברי צחות, אני אומר רק את האמת!". שאלו אחיו: "הלא כשהיינו ילדים עברנו פעם ליד מקום מסוים, שעמד שם בית באמצע הבניה, הכתלים היו עומדים, אבל לא היה לו חלונות ופתחים, ונכנס שם אחד לעשות שם את צרכיו, ואז אמרת לי: 'ראה מאמר העולם- האחד בונה, והשני מתגורר'. מה היה זה, לא דברי צחות ממה שנוהגים העולם?".

ענהו הרה"ק רבי דוד: "נו, נו, לך תברר מה נעשה שם היום בבית ההוא". הלך וברר, ונמצא שאכן לאחרונה קנה האיש הנ"ל שנכנס לעשות את צרכיו, את הבית הנ"ל, והוא מתגורר שם. (מפיהם ומפי כתבם, ח"א, עמ' מ"ג)

הרב הלל ליכטנשטיין מקולומייה זצ"ל - נולד ב-י"א כסליו ה'תקע"ה (1814) בעיר ווטש (מחוז פרשבורג צ'סלובקיה). כבר כבר במעליו יתנכר נער ובנערותו נכנס ללמוד בישיבתו של ה'חתם סופר' שהיללו ואמר כי הוא מלא על כל גדותיו בש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים, שכלו צח ומצוחצח ועוד קודמת יראתו לחכמתו כי רבה. נודע, כי היה אוכל חתיכת לחם בבוקר ובצה למד 14 שעות. אחר נישואיו ישב בעיר גאלאגטא ולאחר חמש שנים שהקציב לו חמיו לשבת על שולחנו דחקו בו חבריו לנסות את מזלו במסחר אולם רבינו במקום לסחור העדיף ללמוד בבית-המדרש והבינו שאינו יכול לעשות כן. רבים התקבצו אליו ללמוד תורה, יראה ומוסר.

בלילה לא היה לו שמן ולמד לאור הלבנה, עד שחלה בעיניו וכמעט הגיע לידי עיוורון. רבינו נסע לדרוש ברופאים בבית הרפואה הגדול בווינה והזהירו אותו שלא ילמד עוד ולא יעיין בספר והחליט שמוכן לאבד את מאור עיניו, ובלבד שלא יתבטל מלימוד והפלא היה שמאז התחזק מאור עיניו ועד יום פטירתו לא הצטרך אפילו משקפיים.

בשנת ה'ת"ר"י (1849) שלחו אליו כתב רבנות מק"ק מרגרטין, ואחר כמה שנים שישב שם באו שליחים מקלוגבורג שיבוא לכהן בעירם. אולם לא ארכו שם הימים, כי העלילו עליו אצל המלכות, ונאלץ לברוח משם ונסע לעיר גראסווארדיין חסר כל. חיש מהר התאספו נכבדי העיר ועשו כל השתדלות לסעודו ולתומכו. לאחר מכן שוב חזר לכהן כאב"ד במרגרטין. נודע לרבינו כי הגאון ר' אהרן צבי שוסבורג (בעל שו"ת מהרי"ץ) ירד מנכסיו והצטער מאוד, וביקש שישימש בעיר סיקס כאב"ד. אולם אנשי העיר ביקשו שרבינו יכהן שם והוא בהסכמת אנשי עירו החליף ונתן לר' אהרן צבי לשמש כאב"ד במרגרטין. לאחר מכן התקבל לכהן בעיר הגדולה קולומייה. גאון בנגלה ובנסתר.

תפילתו הייתה מופלאה. סיפר חתנו בעל 'לב העברי' שפעם היה רבינו חולה במשך שמונה ימים מתפילה אחת אשר בה כמעט יצאה נפשו בדברו. בשנת ה'תרנ"א ליל י' אייר אור ליום ב' אמר לסובבים שעוד שש שעות יתבקש לעולם שכולו טוב. ואכן בשעה השישית י' אייר ה'תרנ"א (1891) נפטר. חי כ-77 שנים. ציונו בקולומייה.

אביו: ר' ברוך בנדיט (אב"ד ווטש). **אימו:** מרת ליבא (מצאצאי ר' מרדכי יפה 'בעל הלבושים'). **אשתו:** מרת רייזל (בת ר' דוד בן ר' קלונימוס מגאלאטא). **חתנו:** ר' עקיבא יוסף. **מרבתי:** אביו, ר' ברוך בנדיט. מרן ר' משה סופר (ה'חתם סופר') רבינו היה תלמידו המובהק). **מספריו:** **עת לעשות** - ספר מוסר **משכיל אל דל** - דרשות (4 חלקים) • **אבקת רוכל** • **מקרי דרדקי** (ב' חלקים) • **שו"ת בית הלל**.

רבינו נודע כפועל ישועות בכל סביבותיו הקרובים ואף הרחוקים. אומנם היה נזהר מלהשתמש בקבלה מעשית ובקמיעות, אך תפילתו הזכה ותחינותיו לפני קונו הן שעשו שורש למעלה ופרי ישע למטה. ברכותיו לא שבו ריקם. וכשהיו באים להזכיר לפניו חולה או מקשה לילדת, היה מברר את שם החולה ושם אימו, ושואל על התנהגותו בענייני יהדות ושמירת התורה ומצוות, מבקש ממנו לקבל על עצמו קבלה טובה ולתקן את הדרוש תיקון, או אז היה מעתיר בתפילה ומברך בברכות פיו. ואכן תפילת צדיק עשתה רושם, להיפקד בדבר ישועה ורחמים. הדבר היה ידוע ומפורסם, שלפני בואו של רבינו למרגרטין מתו שם ל"ע הרבה נשים, שהיו מקשות ללדת רח"ל, ומאז שקבע את מקומו שם, לא הייתה אישה מקשה ללדת בכל העיר וסביבותיה.

פעם הזכירו בפני רבינו שם של חולה שהרופאים נואשו מחייו וקצבו לו שעות ספורות בלבד. רבינו ביקש מבני המשפחה לקבל עליהם קבלות טובות לחיזוק בשמירת התורה והמצוות, לאחר מכן צירף את ברכתו מעומק הלב שיחלים וישוב לאיתנו כאחד האדם, ואכן הברכה התקיימה והחולה הבריא בנס שלא כדרך הטבע. לאחר זמן הגיעו בני המשפחה להודות לרבינו, על כך שבזכות ברכתו התרפא החולה. התבטא רבינו בענוותנותו ואמר: אין זה כוחי, אלא שמי הלל הוא הגורם, שהוא ראשי תיבות: "הרפא לשבוני לב" (תהילים קמ"ג).

פעם אחת הזדמן רבינו בימי חג הסוכות לאחת העיירות, והוא חיפש סוכה כשירה להיכנס ולחסות בצילה, ובתוך כך שמע רבינו קולות מריבה. רבינו פנה לשם, וראה שנער צעיר עומד ומגונן על סוכה שבנה בעמל כפיו, כשחבריו מנסים להפיל אותה. כשנוכח רבינו שהסוכה כשירה כדון, ביקש רבינו רשות מהנער להיכנס וְלִשְׁבֹּת שם כדי לקיים מצוות סוכה כדת, והנער הסכים.

שאל רבינו את הנער: "במה אברכך?", השיב הנער: "באריכות ימים". הבטיח לו רבינו, שיחיה מאה ועשרים שנה, וזרעו לא ימותו בחייו, ואכן ברכת רבינו התקיימה במלואה, וכשהגיע לגיל מאה ועשרים שנה מיום ליום, הסתלק לעולמו, ושעה קלה לאחר מכן נפטר בנו, שגם הוא היה זקן מופלג ושבע ימים.

גם בעמוד החסד נודע למשגב, ובזה הלך בעקבות אביו הגדול הגאון הקדוש רבי ברוך בנדיט זצוק"ל, שכל ימיו היה נותן צדקה בסכומים אדירים. רבינו כיתת רגליו ומחזר על פתחי נדיבים להציל תלמידי חכמים מהתמוטטות, וגם החזיק הרבה משפחות על חשבונו, והשיא הרבה בני עניים תלמידי חכמים, יתומים ויתומות, כשגם אחרי נישואיהם המשיך להחזיקם ולתומכם כשכל מחסורם עליו, באופן בלתי ייאמן. הגם שבמשך השנים, עברו תחת ידיו סכומי עתק, כאשר מכל רחבי המדינה היו שולחים אליו כספי צדקה ופדינות, עם כל זה, לעצמו ולבני ביתו לא נהנה מן הכספים אפילו שווה פרוטה; כמה פעמים אירע, שכאשר בביתו שרר דוחק גדול, ביקשה זוגתו הרבנית שילווה לה מן הצדקה לפחות עבור מלח, ולא הסכים... כל ימיו חי בדוחק, כי את הכול פיזר נתן לאביונים.

גם נהג לבקר את כל החולים בעירו, כשאינו חס על זמנו וטרחתו, ובעצם ביקרו היה מפיח רוח חיים בחולים ובמשפחותיהם, ששמחו על הכבוד הגדול שזכו לו. בביקוריו היה מדבר על ליבם ומעודדם ומרעיף עליהם מילות חיזוק והתעוררות ומברך אותם בברכת החיים.

הגאון הרב יוסף תאומים זצ"ל הידוע כפרי מגדים - נולד בשנת ה'תפ"ז (1727) בכפר שטריץ שליד לבוב בפולין. עם לידתו עברו הוריו ללבוב. בילדותו לא היה מחונן בכישרונות. בשנת ה'תק"ד (1744) עבר להתגורר בקומארנו, שם נישא ולאחר מכן במשך עשר שנים שימש כמלמד' (וניצל את שעותיו הפנויות לכתובת ספריו). בשנת ה'תקכ"ז (1767) עבר לברלין לבת-המדרש של ר' דניאל יפה וביקש לשבת שם כדי לחבר את ספריו (מאחר ושמו יצא לתהילה, רבים פנו אליו לדין תורה והפריעו לו מלימודו וכפי תיאורו שאין לו פנאי אף לבלוע רוקו, ולכן עשה עצמו כלא מבין את טענותיהם והניחיהו).

בשנת ה'תק"ל (1770) נפטר אביו והוא התבקש למלא את מקום אביו בלבוב אולם הוא סירב בנימוק שהוא עסוק בכתובת ספריו ובשנת ה'תקל"ד (1774) נענה לבקשתם והתמנה לדיין, מגיד מישרים ומורה צדק בלבוב. בשנת תקמ"א (1781) התמנה לרב ואב בית דין בפרנקפורט על האודר, בה כיהן אחת עשרה שנה. גם לאחר שהתפרסם כאחד מגדולי הדור, נהג לבקש שלא יפסיקוהו בדרשתו בשאלות וקושיות, כדי שלא יתבלבל. שקדן ומתמיד גדול, וכמעט לא פסק פומיה מגרסה. ענוותן מופלא. גם כשהיה ראש ישיבה ורב עיר נהג לחתום 'יוסף מלמד' (על ששימש בעברו כמלמד תינוקות) בלבד. חריף, בקי ודייקן שאין כמותו. נפטר בי"ב באייר ה'תקנ"ב (1792). חי כ-65 שנים. ציונו בפרנקפורט על האודר.

אביו: ר' מאיר (שימש כדיין, מגיד מישרים ומורה צדק בלבוב). **מרבותיו:** אביו, ר' מאיר. **מתלמידיו:** הגאון ר' שמחה ויטלש (אב"ד בברקא). **מספריו:** פרי מגדים - על ש"ע או"ח ויו"ד **יראש יוסף** - חידושים על מסכתות **יפורת יוסף** - חידושים על מסכת יבמות וכתובות **גינת ורדים** - 70 כללים בתלמוד **יתבת גמא** **ישושנת העמקים** **ספר נטריקן** **ינועם מגדים** - ביאורים ומנהגים על סדר התפילה **יהגיון לב** **ספר המגיד** - פירושים, הפטרות ודרשות לשבתות ויו"ט **יאם לבינה** - שורשים בלשון הקודש **מתן שכרן של מצוות** - חקירות בעניין שכר ועונש

כאשר רבינו אחרי שבע שנות ישיבה בלבוב התקבל כאב"ד ור"מ בפרנקפורט, לכבוד המאורע הזמין לעצמו קפוטת חדשה, מכיון שהיה יושב על התורה בבית המדרש עד שעה מאוחרת בלילה, וכל רגע היה יקר בעיניו מפז, השאיר הגאון ביד אשתו הרבנית סכום כסף לצורך תשלום שכר העבודה לחייט, ברגע שהלה יביא את הבגד המוכן. בבואו הביתה באישון לילה לאחר שהרבנית כבר עלתה על יצועה לישון, הבחין בקפוטת החדשה שהייתה מונחת על השולחן.

רבינו חשש שמא היא עדיין לא שילמה ויש בזה משום איסור דאורייתא "לא תלין פעולת שכיר" וגם איסור לחייט שהכשילו, אך את הרבנית לא רצה להעיר משנתה כדי לשאול אותה. סגר אפוא את הדלת ויצא בחשכת הלילה לחפש את החייט, כשמצא את בית החייט רעד הלה בכל איבריו מרוב התרגשות כשהוא תמיה: "מה עושה רבינו בביתי בשעה מאוחרת זו?" הרגיעו הגאון והסביר לו את החשש שכרם בלבד. **ופניו אורו בשמעו מפי החייט שהרבנית שילמה כבר את שכרו.**

● יפר האדמו"ר הגאון ר' יוסף גרינוואלד מפאפא, שכאשר רבינו הדפיס את חיבורו, הוא נסע בעצמו למוכרו ללומדי התורה, אולם לצערו הרב לא היו קונים רבים, והייתה לו חלישות הדעת מזה. יעצו לו חסידים שיסע למגיד הק' ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב ואכן שמע לעצתם ונסע לצדיק כשהגיע אליו, סיפר כי יגע הרבה על חיבורו ועתה אין קונים אותו, ולקח המגיד הק' הספר והביט בו ואמר שהכתוב הוא תורה לשמה ושהזכירו בשמים שיוורו הלכה למעשה מתוך חיבורו, וכששמעו זאת, רבו הרוכשים והלומדים בספרו. (תולדות יחי יוסף). וכן הגה"ק ר' שניאור זלמן מלאדי, האדמו"ר הזקן ובעל התניא זי"ע אמר: "מכריזים ברקיע כי הלכה כפרי מגדים".

● יפר כ"ק מרן האדמו"ר ר' ישכר דב רוקח (הזקן) מבעלז: כ"ק אבי זי"ע (מרן האדמו"ר ר' יהושע רוקח) הרים פעם על נס את ה'פרי מגדים', והיה הדבר אצלי לחידוש, והוא הרגיש בכך ואמר לי: "מהו הרבותא אצלך, דע כי בעל ה'פרי מגדים' על ידי יגיעתו בתורה (לימוד תורה לשמה וכן בשל העובדה שלא היה מחונן בכישרונות) זכה למה שזכו הבעש"ט הק' ותלמידיו זי"ע", וסיים כ"ק מרן זי"ע ואמר: "אלמלא שמעתי הדברים בעצמי מפה קדשו של כ"ק אבי זי"ע לא הייתי מאמין".

● יפר הרה"ק מסקווה: כשהמגיד מצ'רנוביל האדמו"ר ר' מרדכי טברסקי זי"ע הגיע לאיזו עיר, והיו שם אנשים שרצו לבחון אותו. באותה תקופה רבינו כבר התבקש לבית-עולמו. והיו שם חבורה שלמדו ולא הצליחו להבין איזה 'פרי מגדים', והלכו אליו לשאול את הפשט ואמר שישאירו את הספר אצלו. בבוקר ביאר להם וראו שהסברו כנתינתו מהר סיני ולחנים שברו ראשם, אח"כ מצאו עוד 'פרי מגדים' שהיה קשה, והביאו למגיד הק' והפצירו בו שיאמר להם הפשט, ואמר להם שיש ספרים שהדפיסו שהמחבר רק ציין לעצמו ואח"כ הדפיסו מזה ספר, וקשה לתפוס תמיד מה הייתה כוונתו, אך מכיוון שבאו אליו (להלעיג עליו ולראות אם החסידים יודעים ללמוד). לא הייתה לו ברירה והיה מוכרח להגיע להיכלו של ה'פרי מגדים' ושם ר' יוסף תאומים בעצמו אמר לו מהו הפשט, אבל לא בכל יום מתחשק לו לעשות כן.

הגאון הרב אהרן פפויפר זצ"ל: רב ופוסק. רב קהילת מהרש"א ביוהנסבורג. נולד ב-י"ט בטבת ה'תש"ט (1949). למד בישיבות קול תורה, נתיבות, איתרי, ישיבת הכותל, לייקווד, פונביץ' וחברון לאחר מכן בהיותו כבן 25 שימש כראש-ישיבה בעץ החיים באנגליה. בשנת ה'תש"ם (1980) שימש כראש ישיבה בדרום אפריקה. ייסד את ישיבת מהרש"א בשנת ה'תשמ"ב (1982). הצטיין במידת האמת אנשים כינו אותו **"איש אמת"**. הקפיד על קלה כבחמורה ועל שינון ההלכות.

הקפיד לסיים ש"ס אחת לשנה. ריבוי כישרונותיו ויכולותיו האנליטיות הראו שחשב 'כמו מחשב' וכן ניתן בזיכרון פנומנאלי עד שהיו מסכתות שכאשר נשאל היכן נמצא משפט מסוים, היה עונה באיזה דף ובאיזה מספר שורה. לימד את כולם תורה וכל יהודי אצלו היה בן אלוקים ממש. היה מקפיד שלא יעלה לפניו דבר שאיננו כדרך ההלכה- הן בכשרות הן בשמירת שבת והיה מקפיד שלא לקבל תרומות ממחללי שבת. ענוותן. שנים רבות נמנע מלבוש מלבושי כבוד למרות שכבר היה בחור בישיבה, היה בקיא בש"ס ושולחן ערוך ומפורסם היה מקושר לגאון הרב יששכר מאיר ראש ישיבת נתיבות ואחיה של אימו כלומר דודו. נפטר בתאונת דרכים ב-י"א אייר ה'תשנ"ג (1993). חי כ-44 שנים.

אביו: ר' יעקב זצ"ל. **אמו:** מרת יהודית. **ילדיו:** הגאון ר' יהודה אריה פפויפר (מו"צ בד"ץ שע"י "שארית ישראל", לשעבר רבה של יוהנסבורג - בדרום אפריקה), ר' מנחם, ר' שלמה, ענת, רותי ונעמי. **מספריו:** **יקוצר שולחן ערוך-** הלכות בשר בחלב • ביאור סוגיות במסכתות פסחים, זבחים, ברכות, שבת.

בספר 'ברכי נפשי' הובא סיפור מופלא עד מאוד על הגאון רבי אהרן פפויפר זצ"ל, שניהן כרבה של יוהנסבורג בדרום אפריקה. ביושבו פעם בבית הדין של הקהילה, נכנסה לשם כלה, והרב פפויפר נחרד לראותה בוכייה וממררת בבכי. לשאלתו מה אירע, השיבה הכלה, שחתנה הביא לה כמה מתנות, **"ועכשיו התור שלי הוא להביא לו שעון זהב, ואין לי את האמצעים הכספיים הדרושים לכך"**.

הגרא"א פפויפר לא חשב פעמיים. הוא הסיר את שעון הזהב היקר של חברת 'אומגה' שהיה ענוד על ידו, ואמר לכלה הבוכייה: **"אתן לך את השעון במתנה, כדי שתביאי אותו לחתנך"**. ובעוד הכלה נדהמת מטוב-ליבו, ואינה מצליחה לקלוט את הנעשה, מראה לה הרב פפויפר שהשעון נראה ממש כמו שנקנה אתמול.

הרב מוציא מטלית לניקוי כלי זהב, ומצחצח את שעון 'אומגה' כדבעי, ולאחר שהיה מבריק ממש כמו חדש, איתר באחד הארונות קופסה מפוארת והניח את השעון בתוכה. ארז הרב את החבילה בנייר צלופן מבהיק, ומסרה לכלה, שלא מצאה את המלים כדי להודות לו על מעשהו הנאצל.

בצאתו מבית הדין, התלבט הרב פפויפר בשאלה מה ישיב לרעייתו הרבנית שתבקש לדעת היכן שעון הזהב שקיבל ממנה בחתונתם. הוא החליט **מראש שלא נאה ולא יאה לספר לאשתו על המעשה שאירע לו עם הכלה.** אז מה עושים? - נכנס הרב פפויפר לחנות השעונים של חברת 'אומגה' ביוהנסבורג, וביקש לקנות שעון כמו זה שהיה לו.

המוכר נקב במחיר יקר מאוד, בסך 2,000 דולרים, והרב פפויפר כבר היה מוכן להוציא את הכסף מכיסו, ולשלם. הייתה זו, מצידו, עבודת המידות גדולה עד מאוד, להקריב הון-עתק שכזה כדי לעשות חסד עם כלה ענייה. אבל הגרא"א פפויפר עשה זאת, כמובן, בלב שלם ובשמחה מרובה.

לפתע נשמעת הודעה במערכת הכריזה של החנות המפוארת. הרב פפויפר שומע, ואינו מאמין... "הקונה הנכבד המתכונן עתה לשלם 2,000 דולרים על שעון זהב, מתכבד להגיע להנהלת החנות, ולקבלו חינם אין כסף!". הרב פפויפר מגיע אל לשכת המנהל, ואז מתברר לו שרשת חנויות השעונים היוקרתית החליטה להעניק לקונה המיליון שלה את המוצר שביקש לקנות - חינם אין כסף!

רבה של הקהילה ניצל את המעמד וסיפר, בענווה גדולה, על המעשה שהתרחש בבית הדין. לידע, להודיע ולהיוודע, שסיבת 'הקונה המיליון', איננה הסיבה האמיתית לזכייה הגדולה בשעון הזהב... **קידוש השם גדול היה באותה שעה.**

אם יהודיה הגיעה עם תינוקה לדרום אפריקה, לניתוח מורכב שדרש מיומנות רבה. עם הגיעה ליוהנסבורג, נכנסה אל הגאון רבי אהרן פפויפר, רבה הצעיר של קהילת מהרש"א וראש-הישיבה המקומית, שהשתדל לסייע ולהרגיע, התקשר למנתח ולמרדים, כדי לברר על אופני ביצוע הניתוח ועל סיכוי הצלחתו. בתוך הדברים התברר, כי כדאי להמתין עוד כמה חודשים עד שלתינוק ימלאו שנתיים.

בחודש אייר ה'תשנ"ג, במוצש"ק התקבל התינוק לבית החולים. היה זה בדיוק בזמן בו היה האפרטהייד בשיאו והגיע גם אל כתלי בית-החולים. הצוות הרפואי הכריז על שביתה, עובדות הניקיון והאחיות התפרצו בזעם כלפי הרופאים והטיחו בהם תרופות ואביזרים רפואיים. המצב היה בכי רע. הרב פפויפר, שראה את המצב, דאג לכל צרכי הניתוח, שהיה אמור להתבצע ביום ד', כשהוא מדגיש כי באותו לילה הוא יוצא מהעיר בשעה 03:00 לפנות בוקר למשך שלושה ימים, והוא מבקש להתעדכן בשעת חצות של אותו לילה בדבר ההכנות לניתוח.

האם לא רצתה להטרידו ואמרה כי כאשר ישוב ביום ג' תדבר איתו. תשובתו של הרב הדהימה אותה: **"לא! אני רוצה לסדר את העניין לפני הנסיעה, בן אדם יכול למות כל רגע..."**, והוא חזר שוב על הדברים, כשהוא מוסיף: **"אף פעם אל תדחי דברים חשובים"**, וסיים את דבריו בברכה לאם ולבנה.

למחרת, הוכתה הקהילה היהודית בהלם והזדעזע העולם היהודי כולו: הגאון רבי אהרן פפויפר, שאך מלאו לו 44 שנים, נהרג בתאונת דרכים טראגית, והוא בשיא פריחתו. אותה אישה הייתה האדם האחרון שדיבר עימו. העזרה לניתוח, שאותה סירב לדחות, הייתה פעולתו האחרונה עלי אדמות. והאמירה **"אף פעם אל תדחי דברים חשובים"** נותרה מהדהדת בחלל האוויר - ספק צוואה ספק נבואה, שהתגשמה בנסיבות נוראות.

תודתנו נתונה לבנו, ר' שלמה הי"ו שסיפק את המידע אודות אביו זצ"ל

אם ראשונים כמלאכים - הרב נפתלי צבי הורביץ מראפשיץ זצ"ל

הרב נפתלי צבי הורביץ מראפשיץ זצ"ל - נולד בחג השבועות בשנת ה'תק"כ (1760) בעיר ברעד. עוד בטרם מלאו לו י"ג שנים כבר סיים את הש"ס. אחרי הבר-מצווה אמר רבו הגאון ר' משולם שאין לו מה ללמדו עוד ואין לו מה לעשות אצלו. לאחר נישואיו התגורר בדוגלא. בהיותו כבן 21 בהמלצת רבו הרה"ק ר' מנחם מנדל מרימינוב התמנה כאב"ד ראפשיץ ולאחר מכן נסע ללז'נסק אצל ה'נועם אלימלך'. בתחילה סירב לקבלו מחמת ייחוסו אולם רבינו בכה והתחנן ואף נפל ארצה מתעלף ודם החל זב מגרונו ור' אלימלך קיבלו ואף רבינו נעשה לתלמידו המובהק. עוד העיד בעל ה'נועם אלימלך' על רבינו שיש לו גילוי אליהו בכל עת שירצה. הרבה לנסוע אל גדולי מצדיקי הדור.

ענותו מופלא. הרבה להסתיר את מעשיו. גאון. בעל רוח-הקודש. גם כשישב בסעודה עם אנשים כשהוא מתענה- בגודל חוכמתו העלים הדבר כ"כ עד ששום אדם לא היה מכיר בזה. וכן היה מתנהג בכל ענייניו וכן הסווה את מופתיו. מימיו לא נשמע ממנו דיבור שיהיה נוטה לצער ישראל. כיהן בראפשיץ שנים רבות ולאחר מכן כיהן בלינסק (מקום רבנותו של אביו), סטריז'וב וסאנוק. בשנת ה'תקע"ה (1815) נפטרו גדולי עולם, ביניהם המגיד הק' מקוזניץ, ר' מנחם מנדל מרימינוב ו'החוזת הקדוש' מלובלין. חסידים רבין חיפשו לעצמם צדיק אליו ילכו ואל רבינו נסעו אלפי חסידים שקיבלו עליהם את מרותו. נפטר ב-י"א אייר ה'תקפ"ז (1827). חי כ-67 שנים. ציונו בפולין עיר לאנצ'וט הסמוכה לרישא.

סבא: ר' יצחק הורוביץ מהמבורג (מצד אמו). **אביו:** ר' מנחם מנדל רובין (רבה של לינסק). **אמו:** מרתבילא (בת ר' איציקל מהמבורג- מצאצאי השל"ה הקדוש). **אשתו:** בת הנגיד ר' הירש גאלהאמר מדוקלא. **בניו:** ר' אברהם חיים מלינסק, ר' אליעזר מדז'יקוב ור' יעקב מקולביסוב. **חתנו:** ר' אשר ישעיהו רובין (מח"ס 'אור ישע'). **מרבותיו:** דודו, ר' משולם איגרא (אב"ד טיסמיניץ), ר' מרדכי בנט, ר' יעקב לורברבוים מליסא (מח"ס 'חוות דעת'), ר' אלימלך מלז'נסק (ה'נועם אלימלך'), ר' מנחם מנדל מרימנוב, ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חוזת מלובלין'), ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוזניץ). **מתלמידיו:** ר' יצחק אייזיק (ה'חקל יצחק' הי"ד, שימש כאדמו"ר מספינקא), ר' אלימלך מרודניק, ר' חיים הלברשטאם מצאנז (מח"ס 'דברי חיים'), ר' מאיר מאפטא, ר' צבי הירש מרימנוב, ר' צבי אלימלך שפירא מדינוב (ה'בני יששכר'), ר' יעקב צבי יולס מדינוב (מח"ס 'קהילת יעקב'), ר' חנוך הניך מייער (מייסד חסידות אלעסק), ר' ישראל דוב בער גילרנטר (רבה של סטאפטשעט, סטריז'וב ויאשינצה), חתנו, ר' אשר ישעיהו רובין. **מספריו:** איילה שלוחה זרע קודש- על התורה ועל המועדים • אמרי שפר • עשר צחצחות- דברי חסידות • אהל נפתלי.

עם יצא רבינו אל החצר בחורף, ובשל הקור הגדול הביאו עצי הסקה וביקעו כדי להשימם בתנור. אולם בחצר היו פזורים השבבים והקיסמים, שנשרו מן הביקוע ולא אספום אנשי הבית. להפתעת הכל פנה הרב באומרו אליהם: "הנה אני רואה, לאן הולך כל הכסף שמגיע לכאן, העצים עולים כסף רב, ולא טורחים להכניס את הקיסמים הביתה!", ולא הבינו את פשר הכעס על 'פכים קטנים'.

למחרת היום ירד שלג ובנו של רבנו (הרה"ק מדז'יקוב) יצא לחצר ומצא שם את נעליו של אביו והבין מכך שערך שם רבינו גלגולי שלג, נטל הרה"ק מדז'יקוב את הנעליים ושאל את אביו: "אבא, מה זה עושה בחוץ?". אמר לו רבינו: "מה הרעש, אם תופסים את האבא הזקן צריכים כל כך לשמוח?" ואז הבינו שדברי רבינו על הקיסמים הייתה כיוון שהם הפריעוהו לערוך גלגולי שלג, ולא בשל העובדה, כי השאירם בחוץ והיות ועשה את מעשיו בצנעה, לא חפץ לגלות להם סיבת הדבר.

עם היה חולה, ובתוך ימי חוליו לא דיבר שום דיבור, ועל מה שהיה נצרך בנחיצות השיב ברמז בידיו, ובניו ואנשי שלומו נתייראו מאוד וחשבו, שניטל ממנו ח"ו כח הדיבור, אמנם הרופאים המבינים העידו, כי לפי השערותם אין המחלה כבדה כל כך, עד שלא יוכל לדבר, על כן לא ידעו מהי הסיבה לכך.

נכנס אליו בנו ר' אברהם חיים זצ"ל ואמר לו: "אבי, לפי ראות עיניי יכול אתה לדבר, אלא שאינך רוצה לדבר. מכל מקום אמור נא לי עתה לפחות, מהי סיבת הדבר". פתח אביו את פיו הקדוש ואמר: "בני, מיום עמדי על דעתי לא דיברתי דבר וחצי דבר בלי ייחוד, אולם עכשיו נחלש מוחי מחמת זקנה, ואין בי כוח לנהוג כך, אמרתי איפוא בלבי, אבלום פי מלדבר כל עיקר".

בעיירה ראפשיץ התגוררה משפחה ולה ילד משותק ל"ע. הם לקחו את הילד לטובי הרופאים- אולם ללא הועיל וכך עם הזמן השלימו עם אסונם. יום אחד יעצו לבני המשפחה: "הרי דרכו של הצדיק רבי נפתלי צבי הורביץ לעבור לבית מדרשו דרך גשר צר הנוטה על פני הנהר. הגשר כה צר, עד כי רק אדם אחד יכול לעבור בו. הניחו את הילד המשותק על הגשר ויפריע לרב בדרכו, ואולי התשועה תצמח מכך...".

שמעו הוריו לעצה ושמנו את בנם על הגשר. עלה הרבי על הגשר בדרכו לבית-המדרש כשהוא שקוע בשרעפיו ובלימודו, והילד, כצפוי, חסם את דרכו. חשב הרבי לתומו, שהילד השתטח שם להנאתו על כן דחקו והורה לו: "קום!" ויהי אך יצא הדיבור מפי הצדיק, מיד קם... הילד ופינה את המעבר! ותהום כל העיר על מעשה הרפואה, ויהי לפלא (באהלי צדיקים)

האדמו"ר הצדיק דמעיקרא רבי יהודה צבי ברנדווין זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"ם (1780) בזוואלוב בברכת הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג. ייחוסו של רבינו שהיו אצלו שישה עשר דורות דור אחר דור בעלי רוח הקודש ושלושה עשר דורות, דור אחר דור, עד אצלו היו נוטרי הברית. משאת חיי הייתה לעבוד את בוראו בהצנע לכת, והסתיר את גדלותו מעיני כל. כאשר אנשי סטרעטין ביקשו ממנו לשמש כמורה הוראה, הוא סירב והסכים לקבל את תפקיד השו"ת (השחיטה הייתה לצורך תיקון נשמות ומפורסם היה שהעופות היו רצים אחריו, ופעם ברח עוף מעיר ראהטין ועד סטרעטין ונעצר לידו, כדי לקבל את תיקונו. הבהמות היו רובצות ופושטות את צווארן בעת השחיטה).

לאחר מכן החל לשמש כרב, לאחר שה'חוזזה מלובלין' פסק עליו לעזוב את מלאכת השו"ב כדי לעזור ולתקן את נשמות בני ישראל. ערך גלות כדי להרגיש את ענין השכינה הנמצא בגלות בבחינת 'עמו אנוכי בצרה' כביכול. בשנת ה'תקפ"ז (1826) - כארבעה חודשים לאחר פטירת ר' שלמה, בנו של ר' אורי מסטרליסק (ההנהגה עברה לידינו והוא התיישב בעיירה סטרעטין שבגליציה. עבודת ה' שלו הצטיינה בהתלהבות אדירה. הרה"ק רבי ישראל מרוזין אמר על רבינו, שיכול לעשות מעשי בעל שם! בעל רוח-הקודש. היה בקי ברפואה. תיקן נשמות רבות. רבים פנו אליו ונושעו. קהל חסידיו שהשכימו לפתחו מנה אלפים רבים ביחוד בערי גליציה המזרחית ועירוותיה. העלה ארוכה לאנשים הנמצאים על ערש דוי והם הבריאו. במשך שמונה עשרה שנה הנהיג. נפטר ב-י"א אייר ה'תר"ד (1844). חי כ-64 שנים. ציונו בסטרעטין. בנו, ר' אברהם מילא את מקומו.

אביו: ר' שמואל זנוויל (אבד"ק זוואלוב. למד אצל ר' דב בער- המגיד ממזריץ' ור' אורי קלוגהויפט מסטרליסק). **אשתו:** בת ר' אלעזר מראזלע (נצר למשפחת כהנא שיחוסם למעלה בקודש עד עלי הכהן). **מרבותיו:** ר' אורי קלוגהויפט מסטרליסק (רבו המובהק), ר' אהרון לייב מפרימישלאן. **ילדיו:** ר' אברהם (ממלא מקומו בסטרטין), ר' שמואל זינוויל,

ר' אליעזר מאזיפולי ור' חיים (נפטר בצעירותו). מרת רייזיל (נישאה לר' חיים קרייטנר). **מספריו:** ישארית יהודה ידגל מחנה יהודה- הספרים יצאו לאור ע"י נכדו ר' אליעזר ברנדווין בלמברג לפני מלחמת העולם הראשונה יקונטרס רפואות וסגולות- הודפס ע"י צאצאיו.

בעיר קאליש הייתה לו אכסניה, שבכל פעם ופעם כשבא לשם היה מתאכסן שם. פעם אחת כאשר בא לשם ורצה ללכת לבית, והיו אנשים אומרים לו שלא ילך, כיוון שבתו של בעל האכסניה גוססת, על כן ילך למקום אחר. השיב הרה"ק, שאינו רוצה לשנות אושפיזא שלו והלך לבית לאותו חדר שהיה מתאחסן והיה זה בליל ו' ותיכף הלכו בעל האכסניה ואשתו לרבינו ובנו במר נפשם וביקשו שיתפלל עבור בתם, שתהיה לה רפואה שלימה, והבטיח להם שהשו"ת בוודאי ישלח לה רפואה שלימה.

כאשר הגיע ליל שבת קודש, בעת שהלך לקידוש נעשה רעש גדול בקול בכיות ושאל: "מה קול הרעש הזה?" אמרו לו, שבת הבעל הבית גוססת והיא ממש בעת יציאת נשמה הלך הרה"ק ועשה קידוש ואמר למשמש שלו שילך לחולנית וישפוך לתוך פיה את יין הקידוש. כאשר נכנס המשמש גילה, כי פיה סגור לגמרי, והיה מוכרח לפתוח את פיה ע"י כף ושפך לתוך פיה את יין הקידוש ותיכף פתחה את עיניה ואת פיה והרה"ק נתן לה סגולה מסיימת, ותוך שלושה ימים הייתה כבריה חדשה, והיו רואים בחוש את תחיית המתים.

באחת הפעמים הגיע אל רבינו איש עשיר אשר חלה ועל אף שפנה לרופאים מן השורה הראשונה, הללו אמרו נושא למצבו ולא יכלו לעזור לו. רבינו שמע את דברי החולה והבטיח לו שבדרך בעז"ה תימצא לו רפואתו. כאשר נסע לביתו בדרך, תפס ציפור אחת ואכל אותה ולאחר מכן הרגיש כבריה חדשה. לאחר מכן הגיע לבדיקה רפואית אצל הדוקטור הגדול הרופא רפאפורט וסיפר לו כל מה שעבר עימו. אז הרופא הראה לו בספר הרפואות שלו את הציפור ושאל אותו: "האם צדת את הציפור הזו?", ולאחר שהשיב העשיר בחיוב, אמר הרופא כי ציפור זו אינה שכיחה במדינות הללו, אך במרחקים. אך הצדיק פעל בתפילתו שבה הציפור לכאן.

פעם כאשר נסעו חסידי סטרליסק לעשות את השבת במחיצת רבם, ר' אורי, טעו בדרכם ולא יכלו להגיע למחוז חפצם בעוד מועד ולכן החליטו לנסוע לסטרעטין - מקום מושב תלמיד רבם החביב, בליל שב"ק השמיע רבינו בפניהם את דברי תורתו. בצאת השבת המשיכו בדרכם לסטרליסק. עוד לפני שהגיעו לחצר הרבי, התעניינו לדעת מהם הדברים שאמר הרבי לפני הקהל, אך מה מאד נדהמו לשמוע, כי אלו הדברים שנאמרו בסטרעטין. הלכו בני החבורה לספר לרבם את הפלא, והוא לא ראה בכך שום צד חידוש ואמר "בעת שקיבלתי במתיבתא דרקיעא את זאת התורה, עמד לצדי תלמידי ר' יהודה צבי". והיה זה אות בקרב החסידים שהוא, ר' יהודה צבי, נמנה כמנהיג לדור. בהזדמנות אחרת שמעו, שאמר עליו הרבי: "ר' יהודה צבי שלי גונב ממני את לובן עיני".

מצב בריאותו של רבינו הכביד עליו, יסורים נוראים תכפוהו, כמשלוש שנים לפני עלותו למרום סבל ממיחושים בכל גופו עד שהרופאים השתוממו כיצד יכול בשר ודם לסבול סבל רב כל כך, אחד ממקורביו אכן שאלו לפשר הדבר, ורבינו השיבו: "דע לך בימי נעורי כשבא לפני חולה, יכולתי להתפלל אל ה' ולמסור נפשי עבורו, לא כן כעת כאשר זקנתי ותש כוחי, אין ביכולתי לערוך תפילה במסירות נפש כאז, מה אני עושה? אני מקבל על עצמי את כל יסוריו, ובכן נעשה אני חולה אנוש".

בשנת ה'תרכ"ה כאשר התבקש לבית עולמו הרה"ק ר' אליעזר מאזיפאלע זצ"ל (בנו של רבינו) וביקשו לקבור את הבן בסמיכות ליד אביו. כאשר כרו את קברו נפל קרש אחד מקבר רבינו, והיו הכל רואים את רבינו שוכב בקבר, והבגדים התכריכים היו לבנים, כמו ששמו אותו ביום קבורתו ופניו נראו, כאילו שכב וישן, וזאת על אף שחלפו למעלה מעשרים שנים! (דגל מחנה יהודה)

התודה והברכה למכון 'בית סטרעטין' - מורשת רובה"ק מסטרעטין ז"ע ש"ע" אגודת בני סטרעטין - אוקראינה על עזרתם הרבה. לתגובות 02-567-70-80

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים